

Een carrière in de gezondheid(szorg) samengevat

Titel Gezond
Auteur Ivan Wolffers
Uitgever Nieuw Amsterdam
Prijs € 24,95

door Jan Steyaert, lector Fontys Hogescholen

Onderzoek naar zoekgedrag op internet lijkt uit te wijzen dat westerse burgers het meest zoeken naar informatie die met gezondheid te maken heeft. Dat is een indicatie dat we erg bezig zijn met onze (on)gezondheid. Ivan Wolffers is zijn hele carrière als arts en medisch antropoloog bezig met gezondheid en gezondheidszorg, zowel vanuit de praktijk als erover schrijvend. Zowel in Nederland als in vele ontwikkelingslanden. Zijn rijk gevulde loopbaan heeft hij nu neergelegd in een boek dat hij zelf omschrijft als 'de kroon op mijn werk'.

Gezond is een stevig boek geworden, 400 pagina's diverse maar altijd boeiende en kritische beschouwingen over dat thema dat ons allemaal zo bezighoudt. Losjes gestructureerd, zodat het zich ook in kleine delen en relatief willekeurige volgorde laat lezen. En dat alles nog eens in een glasheldere toegankelijke taal en met een aangenaam licht ironische ondertoon. Zo staat Wolffers stil bij onze hypochondrische neiging overall ongezondheid onze levens te zien binnendringen terwijl de levensverwachting in het westen alleen maar stijgt en het elders duidelijk wordt dat het veel slechter kan. Het is grotendeels onterecht 'van een grote gezondheids crisis in Nederland te spreken. Een retourtje Bangladesh of Sierra Leone helpt de zaak weer in perspectief te zien.' (p. 41).

Het boek valt uiteen in twee delen. In het eerste deel staat de mens en zijn gezondheid centraal, met aandacht voor

voeding, voortplanting, samenleving en hoe we onszelf zien. In het tweede deel schuift de focus dan door naar de gezondheidszorg met aandacht voor onder meer marktwerking, diversiteit, preventie en gezondheidsgedrag. In de epiloog kijkt de auteur naar de toekomst en hoe het verder moet/kan met onze gezondheid en gezondheidszorg.

In het boek is Wolffers behoorlijk kritisch op de hoofdlijnen van onze gezondheidszorg. Hij beschrijft hoe de arts/gezondheidszorg de gezondheid van de niet-medisch geschoolde burger afgepakt heeft door een ontoegankelijk jargon te gebruiken en door zowel oorzaken als oplossingen op het individuele niveau te zoeken. De burger is een object geworden, en geen subject meer. Doet sociaal werk dat ook in het sociale domein? Het net verschenen essay Burgerkracht komt wel met een erg vergelijkbare kritiek (de burger is buitenspel gezet) en van politiserend hulpverleners dat ook de structuren aanpakt die onwelzijn veroorzaken, horen we ook al vele jaren weinig.

Wolffers heeft met dit boek de kroon op zijn werk willen zetten. Of hem dat gelukt is kan ik niet beoordelen, ik heb zijn eerdere publicaties niet gelezen. Maar *Gezond* is alvast een boek geworden om trots op te zijn. Natuurlijk zijn er thema's die niet of nauwelijks belicht worden. Dat doet echter niet af aan de kwaliteit van wat er wel in het boek staat. ■js